

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 101/2022-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 11/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. novembra 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 11/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú žalobcami v súdnom spore o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom (z dôvodu neposkytnutia zdravotnej starostlivosti *lege artis*), ktorý sa začal podaním žaloby na okresnom súde 18. apríla 2018. Sťažovatelia zdôrazňujú, že ku dňu podania ich ústavnej sťažnosti celková dĺžka napadnutého konania predstavuje viac ako 3 roky a 7 mesiacov, pričom okresný súd dosiaľ vo veci právoplatne nerozhodol.

2.1 Písomným doplnením ústavnej sťažnosti z 29. decembra 2021 sťažovatelia opakovane namietajú neprimeranú dĺžku súdneho konania, v ktorom nie je právoplatne rozhodnuté aspoň súdom prvej inštancie, čím dochádza k porušeniu základných práv sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že boli porušené nimi namietané práva (bod 1), a prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov. Súčasne sa domáhajú priznania finančného zadost'učinenia v sume 4 725 eur každému z nich a náhrady trov konania v sume 935,59 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia síce rozsiahlo popisujú, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ich ústavnej sťažnosti a v čom vidia splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, poukazujú na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ale k samotnej veci iba povrchno tvrdia, že napadnuté konanie je poznačené zbytočnými prietahmi, aj keď nie úplnou nečinnosťou okresného súdu, ale jeho neefektívnou a nesústredenou činnosťou (čo však bližšie nešpecifikujú, pozn.). Tým okresný súd podľa sťažovateľov plne nesie zodpovednosť za celkovú dĺžku napadnutého konania, pričom zo strany konajúceho súdu ide o maximálne laxný prístup k veci, v ktorej už mal dávno meritórne rozhodnúť. Namietajú najmä nesústredenosť, neehospodárnosť a nekoordinovanosť spojenú s neefektívnym prístupom okresného súdu k prejednaniu merita veci (bez bližšieho vysvetlenia, pozn.). Zdôrazňujú, že okresný súd koná „... (i) *absolútne nesústredene*, (ii) *absolútne neefektívne* (iii) *absolútne nekoordinovane* a (iv) *absolútne pomaly*, pričom táto *arbitrárna ľahostajnosť* nie je, z dôvodu viac ako 3 roky a 7 mesiacov dlhého trvania prvostupňového konania, ničím *ospravedlniteľná* ...“ (bod 18 ústavnej sťažnosti).

4.1 Sťažovatelia uvádzajú, že vo veci sa uskutočnili pojednávania 31. augusta 2020, 29. júna 2021 a 29. septembra 2021, pričom najbližšie pojednávanie je nariadené na 25. novemebr 2021. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd uskutočnil prvé pojednávanie s časovým odstupom až 2 a pol roka od podania žaloby (bod 52 a 53 ústavnej sťažnosti). Takýto postup okresného súdu je zjavne neehospodárny, a to najmä s poukazom na celkovú dĺžku konania, ako aj náklady spojené s právnym zastúpením sťažovateľov. Podľa sťažovateľov s vysokou mierou pravdepodobnosti sa napadnuté konanie neskončí ani v najbližšej dobe, pretože po neprávoplatnom rozhodnutí súdu prvej inštancie je vysoká pravdopodobnosť, že sa neúspešná strana odvolá, čo opätovne predĺži nastolenie právnej istoty medzi sporovými stranami a oddiali právoplatné a definitívne skončenie právnej veci v už aj tak ústavne non-konformnej celkovej dĺžke súdneho konania. Rovnako tak môže dôjsť k vráteniu veci okresnému súdu súdom druhej inštancie, čím sa opätovne oddiali nastolenie stavu právnej istoty, čo je hlavným cieľom súdnych konaní tak podľa judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry ESLP.

4.2 K právnej a faktickej zložitosti predmetu sporu sťažovatelia uvádzajú, že nimi uplatnený nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy možno zaradiť do štandardnej a pravidelnej agendy všeobecných súdov, a teda za žiadnych okolností ním nemôže byť ospravedlnená doterajšia dĺžka súdneho sporu, ktorý nie je na súde prvej inštancie skončený (aspoň neprávoplatne) meritórnym

rozhodnutím. Vo vzťahu k významu sporu pre osoby sťažovateľov títo uvádzajú, že jeho konečné vyriešenie je pre nich mimoriadne významné nielen z ekonomického hľadiska, ale neúmerne dlhá súdneho konania a tým neukončený a pretrvávajúci stav právnej neistoty sú pre sťažovateľov veľmi chúlolistivým a bolestivým obdobím.

4.3 Podľa sťažovateľov okresný súd svojím nesústredeným postupom (bez konkrétneho vymedzenia pozn.) spôsobuje zbytočné, neúčelné a nehospodárne prietahy v prebiehajúcim súdnom konaní, ktoré majú priamy dopad aj na zbytočné navyšovanie nákladov sťažovateľov v podobe trov právneho zastúpenia. V tejto súvislosti sťažovatelia vytykajú okresnému súdu aj neprimeraný počet súdnych pojednávaní (bod 57 ústavnej sťažnosti), čím sa zvyšujú náklady súdneho konania, čo má značný dopad aj na ich ekonomickú situáciu, ... *keďže sťažovatelia sú v danom súdnom konaní zastúpení advokátskou kanceláriou so sídlom v Bratislave, aby zabezpečila po kvalitatívnej stránke dostatočnú ochranu svojich subjektívnych práv...*“.

4.4 Sťažovatelia žiadajú ústavný súd aj o priznanie primeraného finančného zadostučinenia za nehmotnú ujmu v podobe intenzívneho zásahu do ich základných ľudských práv a stratu dôvery v naplnenie pojmu materiálny právny štát, za ktorú nesie zodpovednosť okresný súd. Pri odôvodnení výšky finančného zadostučinenia opierajú svoj výpočet o rozhodnutia ESLP, avšak primárne vychádzajú najmä zo stanoviska občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. Cpjn 206/2010 z 13. 4. 2011. Pri výpočte finančného zadostučinenia zohľadnili infláciu s odôvodnením, že stanovisko bolo prijaté pred približne deviatimi rokmi. Tiež pri jeho určení zvýšili vypočítanú sumu o 50 %, aby bol zachovaný vzťah primeranosti medzi utrpenou ujmu a odškodnením, pričom túto sumu považujú za adekvátnu, odrážajúcu reálnu dobu zbytočného prietahu a nedovoľujúcu ich neprimerané obohatenie sa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov je námietka porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom nosným argumentom sťažovateľov je poukázanie na doterajšiu dĺžku súdneho sporu v trvaní 3 rokov a 7 mesiacov.

III.1. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 a 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 120/2018) a môžu byť ústavným súdom posudzované spoločne.

7. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

8. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie k jej obsahu.

8.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprO 170/2022 z 2. februára 2022, súčasťou ktorého je aj podrobný chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, uvádza, že predmetná vec vzhľadom na predmet konania a skutkové okolnosti prípadu je skutkovo zložitá a náročná. Aj s ohľadom na rozsah a predovšetkým komplikovanosť spisového materiálu a komplikovanosť znaleckého dokazovania si vec vyžaduje dlhší časový priestor na naštudovanie, pričom okresný súd úkony vo veci nevykonáva iba nariadením pojednávania a samotným pojednávaním, ale tiež inou činnosťou, ako je napríklad zhromažďovanie dôkazov, študovanie spisového materiálu a podobne. V napadnutom konaní sa postupuje v súlade so základným právom strán sporu na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov, úkony súdu sú vykonávané efektívne a s náležitým sústredením sa na vec a reagujúc na aktuálnu procesnú situáciu, ktorú najmä strana žalobcov (sťažovateľov, pozn.) využíva na predkladanie rozsiahlych písomných podaní.

8.2 Je nutné zdôrazniť aj skutočnosť, že napadnuté konanie je poznačené dobou, ktorou spoločnosť aktuálne prechádza v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 a s prijímaním protipandemických opatrení v záujme eliminovania prenosu tohto ochorenia. V súvislosti s pandémiou súdy v období marec 2020 – apríl 2020, október 2020 – december 2020 a január 2021 – apríl 2021 pojednávali buď v obmedzenom režime, alebo vôbec. Rešpektujúc uvedený stav, okresný súd pristupoval aj k termínu nariadených pojednávaní, pri ktorých bol predpoklad prítomnosti vyššieho počtu subjektov v pojednávacej miestnosti (žalobcovia v 1. a 2. rade, právny zástupca žalobcov, právny zástupca žalovaného, intervenient na strane žalovaného, zákonná sudkyňa, asistent senátu a predvolaný znalec).

8.3 Za zmienku stojí aj postoj žalobcov k existujúcej dôkaznej situácii, ktorí svoj nárok vo významnej miere opierajú o znalecký posudok vypracovaný pre potreby trestného konania. Predmetný znalecký posudok vyznieva antagonisticky vo vzťahu k súkromnému znaleckému posudku a k iným listinným dôkazom predloženým zo strany žalovaného, a preto žalobcovia navrhujú vypočítať znalcov, ktorí sa za znaleckú organizáciu forensic.sk podieľali na vypracovaní tohto znaleckého posudku. O tom, že zadávateľ tohto znaleckého posudku (vyšetrovateľ a Okresného riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky, pozn.) odmieta zbaviť znalcov povinnosti mlčanlivosti, s poukazom na prebiehajúce trestné konanie, majú žalobcovia vedomosť od leta 2020. Napriek uvedenému nezvolili aktívny prístup a nedali vyhotoviť súkromný znalecký posudok, ale zvolili pasívny postoj vyčkávania na reakciu vyšetrovateľa Policajného zboru.

8.4 Okresný súd ďalej uvádza, že vo veci postupuje bez priet'ahov, pričom na každom z nariadených pojednávaní vykonáva dokazovanie v navrhovanom rozsahu, o čom svedčí obsah a dĺžka trvania nariadených pojednávaní. Posledné riadne nariadené pojednávanie na 25. november 2021 súd odročil nielen na základe žiadosti žalobcov, ale aj z dôvodu hospodárnosti konania, keďže

žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu podal do konania vyjadrenie (k vyjadreniu žalobcov) až 23. novembra 2021 (s poukazom na karanténne opatrenia, ktoré museli absolvovať zamestnanci advokátskej kancelárie, pozn.), teda v krátkom čase pred termínom pojednávania.

8.5 S ohľadom na už uvedené skutočnosti, charakter veci, komplikovaný spisový materiál a znalecké dokazovanie okresný súd vyjadruje presvedčenie, že právo sťažovateľov na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov nebolo porušené a v súvislosti s tým nemajú právo na finančné zadostučinenie ani na náhradu trov právneho zastúpenia v konaní o ich ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.

9. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

10. Komplexným posúdením uskutočnených úkonov v chronologickom slede vo vzťahu k momentu podania ústavnej sťažnosti (19. novembra 2021), jej obsahu zameraného na „*neprimeranosť*“ dĺžky napadnutého konania a „*ničím neospravedliteľnú nečinnosť*“ okresného súdu, s prihliadnutím na početnosť procesných úkonov a skutkovú zložitnosť prejednáwanej veci ústavný súd nevhliadol v postupe okresného súdu žiadne pochybenia, ktoré by mali za následok vznik neodôvodnených prietáhov. Okresný súd po doručení žaloby 18. apríla 2018 vykonával jednotlivé procesné úkony úplne plynule, keď vykonával procesné úkony v rámci prípravy na riadne prejednanie a rozhodnutie veci vrátane rozhodnutia o zmene žaloby (13. júla 2018). Po zadovážení správ o prebiehajúcom trestnom konaní rozhodol o prerušení konania uznesením č. k. 1 C 11/2018-58 z 22. novembra 2018 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresným riaditeľstvom Policajného zboru vo Svidníku pod ČVS: ORP-115/VYS-SK-2017, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 37/2019-131 z 29. mája 2019 zrušené. Uvedená okolnosť a časový úsek 6 mesiacov, kedy sa súdny spis nachádzal na súde druhej inštancie, však ústavný súd nevyhodnotil za spôsobilé ovplyvniť priebeh napadnutého konania relevantným spôsobom.

11. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že prvé pojednávania vo veci okresný súd uskutočnil až po viac ako 2 rokoch od podania žaloby (k tomu pozri bod 5.1 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktorá nie celkom zodpovedá obsahu súdneho spisu, je nutné brať na zreteľ aj správanie sťažovateľov bezprostredne po iniciovaní súdneho sporu, keď museli byť okresným súdom vyzvaní na doplnenie žaloby (16. mája 2018). Následne sa okresný súd musel vysporiadať s opakovanými návrhmi sťažovateľov na zmenu žaloby (návrh z 16. júna 2018 a 10. júla 2019) či doplňujúcimi písomnými podaniami, ktoré bolo v súlade s procesnými predpismi potrebné doručovať protistrane (vyjadrenie sťažovateľky doručené 13. februára 2020, 15. júla 2021, 24. septembra 2021 a 3. novembra 2021). Prvé ústne pojednávanie vo veci nariadil okresný súd 19. októbra 2019 na 3. december 2019, teda približne po roku a pol od podania žaloby. Toto pojednávanie, na ktorom bola

pripustená ďalšia zmena žaloby, bolo odročené na účel vykonania dokazovania výsluchom znalcov. Z dôvodu na strane právneho zástupcu žalobcov tri riadne nariadené pojednávania (8. januára 2021, 25. februára 2021, 25. novembra 2021) okresný súd odročil. Ako už je spomenuté v bode 9.2, významným faktorom negatívne ovplyvňujúcim priebeh napadnutého konania bola i pandemická situácia v súvislosti s nebezpečným nákazlivým ochorením COVID-19, keď sa z dôvodu protipandemických opatrení nemohli uskutočniť pojednávania 9. novembra 2020, 13. januára 2021, 15. marca 2021 (obdobie 5 mesiacov). Až do apríla 2021 bola tak činnosť v podstate všetkých všeobecných súdov obmedzená opatreniami prijatými v súvislosti s uvedenou pandémiou koronavírusu SARS-CoV-2. Ide o objektívne zapríčinený faktor, ktorý vznikol zjavne mimo sféry okresného súdu. Tieto opatrenia spôsobovali a pravdepodobne naďalej budú spôsobovať sťažené vykonávanie pojednávania (resp. nemožnosť ich vôbec vykonať), bez ktorých nie je možné (nesporne aj v danej veci) vykonať dokazovanie, a tým ani náležite zistiť skutkový stav veci.

12. S ohľadom na už zmienenú zrejmu potrebu znaleckého dokazovania, obsiahlosť spisového materiálu, ako aj okolnosti opísané v predchádzajúcom bode, nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľov o nimi prezentovanej skutkovej nenáročnosti sporu či o neexistencii objektívneho dôvodu odôvodňujúcej doterajšiu dĺžku súdneho konania v trvaní 3 rokov a 7 mesiacov bez rozhodnutia meritórneho rozhodnutia (bod 73 a 78 ústavnej sťažnosti). K tvrdeniu sťažovateľov, že okresný súd svojím postupom spôsobuje zbytočné, neúčelné a nehospodárne prietahy v prebiehajúcom súdnom konaní, ktoré majú priamy dopad aj na zbytočné navyšovanie nákladov sťažovateľov v podobe trov právneho zastúpenia (bod 5.3 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ústavný súd takúto kauzalitu nevidí a keďže ju sťažovatelia bližšie neodôvodnili, ústavný súd nemôže na tento argument ani hlbšie reagovať.

13. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľov o mimoriadnom význame predmetu napadnutého konania ústavný súd uvádza, že hoci okolnosti vedúce k podaniu žaloby sú mimoriadne citlivé a výsledok vedeného súdneho sporu je pre sťažovateľov nepochybne dôležitý, nemožno ho ani z pohľadu judikatúry EŠLP alebo ústavného súdu považovať za spor, ktorý si v ohľade času primeraného na prejednanie vyžaduje osobitnú starostlivosť, ako je napr. občiansky stav a spôsobilosť osôb (Bock proti Nemecku, rozsudok z 29. 3. 1989, Laino proti Taliansku, rozsudok z 18. 2. 1999), zverenie dieťaťa do starostlivosti (Hokkanen proti Fínsku, rozsudok z 23. 9. 1994, Niederböster proti Nemecku, rozsudok z 27. 2. 2003, III. ÚS 351/2014, III. ÚS 181/2011), pracovnoprávne spory (Vocaturu proti Taliansku, rozsudok z 24. 5. 1991, I. ÚS 345/2014) a pod.

14. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Posúdenie intenzity zásahu okresného súdu do základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietahov je v tomto konaní potrebné zasadiť do komplexného rámca napadnutého konania, jeho predmetu, skutkovej náročnosti či správania sa sťažovateľov a ich právneho zástupcu, a nemožno ho teda definovať len numerickým vyjadrením rokov a mesiacov jeho trvania. Ústavný súd v danom kontexte aj s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd vo veci aktívne koná (najbližšie pojednávania nariadil

na 23. február 2022, pozn.), v danom štádiu napadnutého konania sťažovateľmi tvrdené porušenie nimi namietaných základných práv (bod 1) v relevantnej ústavnoprávnej intenzite nevzhliadol.

15. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľmi namietaných práv. Ústavnú sťažnosť sťažovateľov preto v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu

16. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti absentujú konkrétne dôvody, v ktorých by podľa sťažovateľov malo spočívať porušenie označeného práva, a vo vzťahu k označenému právu zároveň úplne absentuje aj zdôvodnenie aplikovateľnosti medzinárodného paktu v posudzovanej veci.

17. Ústavnému prieskumu tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľov (aj napriek ich zastúpeniu advokátom) bráni argumentačná nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, keďže táto neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu namietaného porušenia práva. Ústavná sťažnosť v tejto časti nenapĺňa požiadavku kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá vyplýva z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a preto ju v tejto časti ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov obsiahnutých v petite ich ústavnej sťažnosti.

19. V závere nad rámec veci nedá ústavnému súdu k bodu 12 tohto uznesenia nespomenúť, že za výsledok sporu zodpovedajú jeho sporové strany, ktoré majú v spore preukázať vysokú mieru procesnej aktivity a svoje skutkové tvrdenia dokázať. Procesná aktivita má pritom mať na zreteli najmä časové kritérium, a to včasnosť, ktorú posudzuje podľa vlastnej úvahy konajúci súd (najmä s dôrazom na naplnenie požiadavky hospodárnosti a rýchlosti vedenia súdneho sporu vrátane upatrenia sudcovskej koncentrácie). Procesná strana taktiež zodpovedá za skutkový základ sporu. Civilné sporové konanie najmä po 1. júli 2016 je konaním dôkazným, ovládaným tzv. prejednacím princípom (princípom formálnej pravdy). V takomto type konania sú sporové strany povinné substancovať svoje skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy v jednotlivých procesných úkonoch (povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť). Je teda na čase, aby sťažovatelia nasmerovali svoju aktivitu viac na uplatňovanie prostriedkov procesného útoku a nosenie bremena tvrdenia a bremena dôkazu, keďže v zmysle zásady *affirmanti incumbit probatio* (kto tvrdí, ten dokazuje) musí každá strana sporu uniesť bremeno tvrdenia týkajúce sa svojho tvrdenia a bremeno dôkazu, pokiaľ ide o splnenie si dôkaznej povinnosti.

19.1 Zároveň dáva ústavný súd do pozornosti, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde] a keďže k odstráneniu sťažovateľmi tvrdenej právnej neistoty skutočne dôjde až právoplatným skončením napadnutého konania, nie je vylúčené, aby v prípade vzniku prietahov v ďalšom priebehu napadnutého konania podal svoju ústavnú

sťažnosť opakovane, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu